

Državni svetnik
Cvetko Zupančič

Številka: 801-01-2/2022/1
Vrh pri Višnji Gori, 6. 5. 2022

2

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik
Državnega sveta

Zadeva: Pobuda Vladi Republike Slovenije glede problematike prepovedanih voženj z motornimi vozili v naravnem okolju (na kmetijskih in gozdnih površinah) ter povzročanja velike škode

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) predlagam, da se na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednjo

p o b u d o:

Vlada Republike Slovenije naj vzpostavi učinkovit sistem preprečevanja kršitev voženj z motornimi vozili v naravnem okolju na način, da zagotovi pogoje in sredstva za zakonsko izvajanje nadzora in sankcioniranja s ciljem preprečevanja škode na kmetijskih zemljiščih in v gozdovih, ki jo povzročajo vozniki terenskih vozil.

Obrazložitev:

Nedovoljena vožnja z motornimi vozili v naravnem okolju je kljub zakonski ureditvi vedno večji problem, saj kršitelji vsakodnevno in vse pogosteje povzročajo škodo na kmetijskih zemljiščih in v gozdovih, pri tem pa ostajajo nesankcionirani.

V zadnjih letih se povečuje število uporabnikov terenskih vozil, npr. motokros motorjev, enduro motorjev, štirikolesnikov ali motornih sani, ki z vožnjami v naravnem okolju ogrožajo in uničujejo naravno okolje. Pri tem se lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč vedno pogosteje soočajo z nesramnim in arogantnim odnosom voznikov tovrstnih vozil, ki se kljub jasnim zakonskim prepovedim vozijo v naravnem okolju in povzročajo veliko škodo. Nekateri celo navajajo, da se je »po Sloveniji do konca razpasla nekultura uničevanja in divjanja vozil v naravnem okolju«.

Nastalo škodo v naravi še posebej občutijo kmetje, ki jim objestni vozniki motokrosov in štirikolesnikov povzročajo motnje gospodarjenja in težko popravljivo škodo na gozdnih in kmetijskih površinah. Kmetje imajo do lastnine osebni odnos in odgovornost, saj jim obdelava kmetijskih zemljišč in delo v gozdu omogoča preživetje, hkrati pa njihova dejavnost prispeva k prehranski varnosti. Kršitelji z rekreativnimi vožnjami s terenskimi vozili po kmetijskih in gozdnih površinah posegajo v privatno lastnino in uničujejo kmetijske posevke, povzročajo pa tudi velik izpad travinje, erozije in uničevanje podrasti. Poleg tega povzročajo vozniki terenskih vozil z vožnjo v naravnem okolju velik hrup, ki plaši divjad in ptice, kar je še posebno kritično v času legel.

Medtem ko veljavna zakonska ureditev vprašanje prepovedi voženj z motornimi vozili v naravnem okolju - Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb), Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16), Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21) in drugi - dokaj dobro ureja, je problematično izvajanje zakonskih določil.

Nič ne pomaga, če zakon prepoveduje vožnjo, ustavljanje, parkiranje ali organiziranje voženj s tovrstnimi vozili, če se v praksi prepoved ne spoštuje in kršitelje ne sankcionira. Dejstvo je, da se število kršitev nedovoljenih voženj z motornimi vozili (motokrosi, štirikolesniki) na terenu povečuje, vendar jih organi pregona ne zaznavajo in ne preganjajo. Poleg policije lahko izvajajo nadzor nad prepovedanimi vožnjami v naravnem okolju in izrekajo sankcije v skladu s svojimi pristojnostmi še inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, gozdarški, lovski, ribiški in kmetijski inšpektorji ter naravovarstveni nadzorniki.

Če resnično želimo zaščititi naravo, živali ter lastnike kmetijskih in gozdnih zemljišč je treba ustrezno sankcionirati kršitelje, saj zgolj zakonska prepoved ne zadošča.

Ob zavedanju, da je tovrsten nadzor težko izvajati, saj je večina motokros motorjev neregistriranih, vozniki pa so pod čelado neprepoznavni in po poročanju policije ob izvajanju nadzora tudi ne ustavljajo ali se celo izognejo kontroli, je treba tovrstno degradacijo okolja v večji meri zajeziti z večjim nadzorom. Le z izvajanjem poostrelega nadzora vseh pooblaščenih oseb na območju celotne države ter doslednim sankcioniranjem kršiteljev lahko zajezimo uničevanje naravnih dobrin, kmetijskih in gozdnih zemljišč. Pri tem je tudi pomembno, da pristojni na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvu za okolje in prostor ter na Policiji, prav tako pa lovci, ribiči, ornitologi in druge naravovarstvene in kmetijske civilne organizacije osveščajo in opozarjajo kršitelje ter tudi na ta način pripomorejo k preprečevanju tovrstnega ravnanja voznikov motornih vozil s škodljivimi posledicami za naravno okolje in habitate rastlinskih in živalskih vrst.

Državni svetnik
Cvetko Zupančič, l.r.